

Her er kulturplanen

KULTUR: Bymuseum og historisk verk for Alstahaug kommune.

Lars Olve Hesjedal

loh@hblad.no 95245839

Det er noen av elementene i den lenge etterlyste kulturminneplanen for Alstahaug kommune.

Et enstemmig planutvalg vedtok i morges, fredag, planen.

Noen sentrale punkter fra planen som skal til kommunestyret for endelig avgjørelse:

Bok og museum

■ Utrede bymuseum. Vurderte lokaliteter er foreløpig Grønnbygget og Meisfjordgården.

■ Planlegge historisk verk for Alstahaug.

Samlinger

■ Jobbe med kulturminner i forbindelse med Sandneselva, blant annet Sommerfjosen

■ Lage strategi for formidling av Per Lillegaards film om klipfiskbergene på Austbø

■ Avklare og dokumentere autensiteten til husmannsplassene i Blomsøyvalen

■ Lage avklaring eierskap og bruk av kystmiljø Vågen og gamle Sandnes (ved Langhuset).

■ Avklare eierskap til og lage plan for bevaring av gjenstandssamling og arkiv etter Det Helgelandske dampskipsselskap (bygningen og samlingen eies av Boreal, og de er ikke forpliktet å disponere rommet til samlingen), Telemuseets lokalsamling (utstilt i Grønnbygget i kommunal eie), samlingen til Helgeland Kraft (lagres nå privat), kraftlagsbygningen på Sandes, samlingen til sykehuset (lagres nå på sykehuset), samlingen til Tine (lagres nå i privateid meieribygning på Sandnes) og Sandnes-sjøen krigsminnesamling (utstilt i bunker på Åsen).

■ Skilte kulturminner. Disse prioriteres: Kulturminner langs turstien på Hestøy/Austbø/Blomsøy (spesielt steingjerde ved den gamle kommunegrense, Boplassen Toften, bautasteiner ved Storskaret), Ny Jord/Nyjord, krigsminner langs turstien på Åsen, bautasteinene Emnet og Spøa på Tjøtta, festningsanlegg på Søvik, marmorbruddet på Offersøy, Tjøtta kirkested, kull- og tjæremiler på Mila-nplataet eller på Blåbærhaugen, Einangen husmannsplass, Fjellsådemningen, Skjeggnesnes, Grøndattjota, gruvegruft på Buøya og gammel sjøbunn på Breimo.

Grønnbygget

■ Avklare bruken av Grønnbygget som museumslokale.

■ Avklare fremtiden til Telemuseet som holder til i Grønn-

BYMUSEUM: Trond Solfeldt er mannen bak Telemuseet i Grønnbygget. Både samlingens og Grønnbyggets status skal avklares, og det kan være aktuelt å bruke Grønnbygget som lokale for bymuseum.

FOTO: MORTEN HOFSTAD

bygget. Lage plan for bevaring av Telemuseets samling.

■ Lage plan for bruk av bunker på Kariolhaugen

■ Lage plan for å ta vare på sykehuskirkegården på Søvik

Skilte

■ Skilte kulturminner. Disse prioriteres: Kulturminner langs turstien på Hestøy/Austbø/Blomsøy (spesielt steingjerde ved den gamle kommunegrense, Boplassen Toften, bautasteiner ved Storskaret), Ny Jord/Nyjord, krigsminner langs turstien på Åsen, bautasteinene Emnet og Spøa på Tjøtta, festningsanlegg på Søvik, marmorbruddet på Offersøy, Tjøtta kirkested, kull- og tjæremiler på Mila-nplataet eller på Blåbærhaugen, Einangen husmannsplass, Fjellsådemningen, Skjeggnesnes, Grøndattjota, gruvegruft på Buøya og gammel sjøbunn på Breimo.

■ Alle kulturminner skal dokumenteres digitalt.

■ Samle inn kunnskap og dokumentasjon om gamle ferdselsveier

■ Følge kulturmiljø og kulturminner skal være gjenstand for «fortløpende engasjement helleristninger på Tro (fem helleristningsfelt på Røøya, Flatøy og Tro), kulturmiljø Tjøtta gård, kulturmiljø Skålvær, kulturlandskap Blomsøy/Hestøysund/Skålvær, Jürgensen handelssted, Tjøtta historielags samling og museum, kulturmiljø Alstahaug (kirkested, museumsområde), Haugsneset (Kongshaugen), Austbø gamle skole og bygdesamling, kulturmiljø Blomsøy gård, Tjøtta internasjonale krigskirkegård og Tjøtta sovjetiske krigskirkegård, Gamle Helgeland.

Penger

Foreløpid er det anslått grunnkostnader på 84.000 (for 2018), og videre 113.500 (for hvert av årene 2019-22), og 147.500 i 2023.

PROSJEKTGRUPPEN: Denne gjengen for skryt for forarbeidet med kulturminneplan for Alstahaug. Foran sitter Anna Ehrhardt fra Helgeland MuseumBAK fra venstre står Helge Møller (Alstahaug Historielag), Irena Jovic (Petter Dass-museet), Rigmor Bønness (Tjøtta historielag), Svein-Harald Carlsen og Odd Arnold Skogsholm (kommunens kulturavdeling) og Inge Bildøy (NROF).

FOTO: LARS OLVE HESJEDAL

Tilleggskostnad historisk (2019 og 2022), 1 million (i verk er satt opp med 500.000 2020 og 2021).

Kulturminneplanen får mye skryt

ROS: Både kulturminne-aktører og politikere skryter av planen.

Svein Nygård, Arne J. Andersen og Trond Solfeldt fra Alstahaug Historielag fulgte saksbehandlingen i planutvalget.

– Vi er veldig fornøyd med planen som er vedtatt. Det er

gjort en grundig, og bred jobb. Mulighetene for medvirkning, for eksempel gjennom fire folkekomitéer, har vært kjempe-gode. Er det noe vi – eller andre – ikke har fått med nå, kan vi skylda på oss selv, sier de.

Samtidig understreker at det er nå jobben begynner.

– Det er mye som gjenstår. Men nå er det i hvert fall nedfelt, svart på hvitt, at kommunen skal prioritere kulturminner og hvilke som skal prioriteres. Det er veldig godt å få plass en slik plan, og at den er blitt så bred og god når den omsider kom på plass, sier de.

Solfeldt er som kjent sentral

bak Telemuseet, og han er med i historielagets prosjekt-gruppe for Bymuseum.

Det har vært 100 innspill til planen, og det har vært folke-møter på Kulturbadet, Petter Dass-museet, Tjøtta og Austbø/Hestøy grendehus.

Innspill har kommet både muntlig, eller ved at

kulturminne-interesserte har lagt inn sitt forslag på kulturminnesok.no etter å ha opprettet profil der. Der har man også – uten profil – kunne se hvilke forslag som er lagt inn. Kommunen skal rullere planen hvert år.